Overzicht materiaal voor de zorg voor mensen met een beperking 2025

Een alcohol- en drugbeleid in de zorg voor personen met een beperking

Het uitwerken van een alcohol- en drugbeleid is een effectieve manier om in de zorg voor personen met een beperking problemen door middelengebruik te voorkomen en er mee aan de slag te gaan. In een alcohol- en drugbeleid leg je vast wat er in jouw dienst kan en niet kan met betrekking tot middelengebruik, hoe er preventief gewerkt wordt, welke rol jullie opnemen op vlak van begeleiding van cliënten met middelenproblemen en hoe jullie de werking organiseren om de kans op problemen zo klein mogelijk te maken. Onderstaande methodieken van VAD kan je gebruiken om een alcohol- en drugbeleid voor cliënten uit te werken en de vier pijlers vorm te geven.

Schema: de vier pijlers van een alcohol- en drugbeleid (VAD)

Deze video toont de vier pijlers waaruit zo'n beleid bestaat.

Om aan alcohol- en drugpreventie te doen op een manier die zoveel mogelijk effect heeft, is je aanpak van belang. In dit filmpje ontdek je wat de ingrediënten zijn die een succes maken van preventie in jouw organisatie, werking, stad of gemeente.

VAD ontwikkelde een praktische handleiding voor het uitwerken van een alcohol- en drugbeleid op maat van organisaties in de zorg voor personen met een handicap:

- Een beleid rond middelen, gamen en gokken bij mensen met een verstandelijke beperking.

Onderstaande materialen kunnen ingezet worden om binnen het alcohol- en drugbeleid invulling te geven aan de vier pijlers. Dit overzicht is meer op maat van organisaties die werken met **meerderjarige cliënten** met een (licht verstandelijke) beperking.

Werk je met jongeren? Dan kan je ook inspiratie opdoen in het overzicht voor de jeugdhulpverlening. Opgelet, niet alle materialen in de fiche jeugdhulpverlening zijn even geschikt voor jongeren met een beperking. Maak dus altijd een selectie op maat van jouw cliënt.

Pijler afspraken en regels

- Alcohol en andere drugs in de zorg- en welzijnssector. Juridische handvatten. Het juridische kader voor zorg- en welzijnsorganisaties, over alcohol- en druggebruik in hun werking.

Pijler zorg en begeleiding

- Mijn cliënt en middelengebruik, gamen en gokken. In deze leidraad en inspiratiebox vind je een antwoord en de nodige tools om de begeleiding concreet in te vullen. Je krijgt een waaier aan uitgewerkte methodieken en materialen, op maat van mensen met een licht verstandelijke beperking en autisme.

- GRIP. Een online tool op druglijn.be voor ouders en partners van mensen met een afhankelijkheidsprobleem.

- Zelfhulpboekje voor ouders van gebruikende kinderen biedt ondersteuning bij de vele vragen waar ouders van jongeren met een alcohol- en/of drugprobleem mee zitten. Waarom gebruikt mijn kind? Welke grenzen stel ik? Hoe zorg ik voor mezelf?

- In de doorverwijsgids staan de contactgegevens van het lokale vroeginterventie- en hulpverleningsaanbod, indien het nodig is om een cliënt door te verwijzen naar gespecialiseerde hulp.

Pijler educatie

Naar begeleiders (intermediairs)

Voor **vorming** kan je terecht bij de regionale CGG-preventiewerkers tabak, alcohol en drugs.

VAD biedt heel wat **vormingen, webinars, train-de-trainers** aan voor wie zich wil verdiepen in bepaalde thema's. Check data en locaties van dit aanbod.

Daarnaast kan je ook aan de slag met een reeks **gratis online cursussen en trainings**, die bestaan uit filmpjes en interactieve oefeningen die je zo vanachter je bureau kan volgen. Check het online cursusaanbod. In deze reeks vind je o.a. ook een **cursus over motiverende gespreksvoering**, waarin je kennis maakt met de basishouding, verschillende processen en de belangrijkste gespreksvaardigheden.

Naar cliënten en hun netwerk

Online

- Website De Druglijn. Op de website van De Druglijn vind je contactmogelijkheden, productinfo, advies voor mensen die gebruiken en hun omgeving, kennistests, zelftests en zelfhulp. Om de website bekend te maken is er informatief promomateriaal.

Folders

- Wat je moet weten over alcohol. Brochure over alcohol, op maat van personen die hun informatie in eenvoudige taal willen.

- Wat je moet weten over hasj en wiet. Brochure over cannabis, op maat van personen die hun informatie in eenvoudige taal willen.

- Wat je moet weten over gamen. Brochure over gamen, op maat van personen die hun informatie in eenvoudige taal willen.

- Wat je moet weten over gokken. Brochure over gokken, op maat van personen die hun informatie in eenvoudige taal willen.

- Wat je moet weten over psychoactieve medicatie. Brochure over psychoactieve medicatie, op maat van personen die hun informatie in eenvoudige taal willen. Bij deze brochure hoort ook een fiche voor voor familieleden. Deze fiche biedt de omgeving of familie van een persoon met een verstandelijke beperking meer informatie over de werking en de effecten van psychoactieve medicatie en waar je alert voor kan zijn.

Affiches

- Bekendmakingsmateriaal De Druglijn. Een affiche, twee voorstellingsflyers, 6 verschillende postkaartjes, productflyers en een sticker maken De Druglijn en haar diensten bekend.

- Tournée Minérale. Bekendmakingsmaterialen voor de Tournée Minérale-campagne.

Naar ouders

Zie fiche overzicht materiaal ouders

Pijler omgevingsinterventie

- Een beleid rond middelen, gamen en gokken bij mensen met een verstandelijke beperking – hoofdstuk 2.6. Omgevingsinterventies. In deze handleiding voor het uitwerken van een alcohol- en drugbeleid vind je concrete voorbeelden om invulling te geven aan omgevingsinterventies.

- Inspiratietool omgevingsinterventies - online tool waar je via de zoekfilter op maat van de setting gehandicaptenzorg op zoek kan gaan naar concreet toepasbare omgevingsinterventies.

- De kracht van omgevingsinterventies – document dat meer inzicht geeft in omgevingsgerichte preventie en het belang en de impact van omgevingsinterventies toelicht.

Al dit materiaal is te **bestellen** en/of te downloaden via vad.be/catalogus.

Voor **advies en consult, vorming en coaching bij het uitwerken van een alcohol- en drugbeleid** kan je terecht bij de **regionale CGG-preventiewerkers tabak, alcohol en drugs**

Voor meer **informatie over de materialen of ondersteuning** kan je terecht bij **Gezondheidsmakers en Gezond in Brussel**.

Op **Preventiemethodieken.be** vind je ondersteunende materialen en methodieken over andere gezondheidsthema's.

Contacteer **De Druglijn** voor **alle vragen over drank, drugs, pillen, gamen en gokken**. Voor **informatie, een eerste advies of voor adressen voor hulp en preventie**. Anoniem, zonder taboe en zonder oordeel. Bel 078 15 10 20 Maandag tot vrijdag, van 10u tot 20u. (niet op feestdagen) Mail of chat op www.druglijn.be Je ontvangt steeds een antwoord op maat.

Colofon:

Contactpersoon: Joyce Borremans
Lay-out: VAD
V.U.: H. Peuskens, Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel - © 2025
T 02 423 03 33 | vad@vad.be | www.vad.be
VAD, Vlaams expertisecentrum Alcohol en andere Drugs
Ondernemingsnummer: 0424.327.587.
RPR Brussel